

TOETSBELEID 2016-2017

Technisch College Velsen en Maritiem College IJmuiden

Verlengd tot einde schooljaar 2018- 2019

Het toetsbeleid, zoals dit document beschrijft, wordt verlengd tot einde schooljaar 2018- 2019.

In datzelfde schooljaar wordt door de secties gewerkt aan de gemoderniseerde versie voor de schooljaren 2019- 2020 en 2020 – 2021.

In dit ‘verlengde’ document is een aantal achterhaalde of incomplete zaken gecorrigeerd.

Andre van Zon

Voorwoord

Van beleid naar TOETS-kwaliteit en andersom

Kwaliteit van toetsing zit niet alleen in het gebruik van kwalitatief goede toetsen, maar ook in een duidelijke visie op toetsing die schoolbreed gedragen wordt. Een goed toetsbeleid leidt tot goede toetsen, maar het maken van een goede toets vereist ook dat over de grote lijnen wordt nagedacht. Kaders die houvast bieden aan vaksecties en docenten zorgen voor een eenduidige ontwikkeling en doorvertaling van PTA's/PTO's naar doorlopende leerlijnen. Ook over onze vaksecties heen biedt een gedegen toetsbeleid een basis voor discussies over overgaan of blijven zitten, determinatie "basis, kader of gemengde leerweg" en opbrengstgericht werken. Een gedegen toetsbeleid borgt dat de betrokkenen dezelfde taal spreken en er concreet kan worden nagedacht over de doelen en visie van onze school op toetsen.

Zowel de toetsen in de dagelijkse schoolpraktijk als de manier waarop deze binnen de school worden ingebed, hebben direct effect op de schoolresultaten en de ontwikkeling van de leerling.

En schoolbrede aanpak op beide thema's is noodzakelijk om een kwaliteitsslag te maken op het gebied van toetsing en om concreet aan de slag te gaan met toetskwaliteit en de borging hiervan binnen de organisatie. Door docenten en de schoolleiding samen te laten werken in dit proces, wordt de visie op het toetsen breed gedragen.

Inhoud

Voorwoord	2
1. Ons onderwijs	3
1.1 Missie en visie van de school	3
1.2 Wettelijke eisen inspectie en toezichtkader	4
2. De leerlingen.....	5
2.1 Wat vinden onze leerlingen van toetsen en beoordelen	5
2.2 Portfolio, onderdeel van toetsing?.....	5
3. Toetsconstructie	6
3.1 Kwaliteitseisen	6
3.2 Toetsvormen	6
3.3 Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)	7
3.4 Programma van Toetsing voor de Onderbouw (PTO)	7
3.5 Kwaliteitsborging.....	7
3.6 Planning en afspraken	8
3.7 Regelgeving en afspraken dyslexie.....	9
3.8 Analyse en aanpassing.....	9
3.9 Analyse van de toets en de resultaten	9

1. Ons onderwijs

De manier waarop wij onderwijs inrichten zien we terug in de missie en visie verwoord in het schoolplan. Deze missie en visie zijn vanzelfsprekend de uitgangspunten van ons toetsbeleid.

1.1 Missie en visie van de school

De visie van het Technisch College Velsen en het Maritiem College IJmuiden staan verwoord in het schoolplan. Het schoolplan wordt ieder schooljaar omgezet in een jaarschoolplan. Daarvan worden de teamplannen afgeleid.

Op deze wijze wordt het schoolplan een middel om gestructureerd met ons onderwijs om te gaan.

Identiteit van de school

Het TCV en MCIJ zijn categorale vakscholen met vmbo-basis- en kader beroepsgerichte leerweg en gemengde leerweg (B, K en GL). Het onderwijs wordt aangeboden vanuit de context van het beroep. De uitgangspunten van het onderwijs zijn vastgelegd in het visie document 'Ons Leren'.

Missie

Het bieden van modern, uitdagend technisch (maritiem) onderwijs als voorbereiding op vervolgonderwijs, werk en samenleving. Hierbij staan de persoonlijke aandacht en individuele ontwikkeling van de leerling centraal.

Visie

- Het bieden van een veilige, vertrouwde en persoonlijke leeromgeving.
- Leerlingen de kans geven zich individueel te ontwikkelen.
- Leerlingen de kans te geven hun interesses en talenten te ontwikkelen.
- Docenten stimuleren het leren van de leerlingen en hebben waardering voor hun prestaties.
- Het aanleren van vakmanschap én de bijbehorende beroepshouding.
- Het onderhouden van een nauwe samenwerking met vervolgonderwijs en het bedrijfsleven.

Omzetting van onze visie naar toetsing

- Wij hebben duidelijke gemeenschappelijke afspraken over de kwaliteit van toetsen, het toets klimaat, en de methode van toetsing waardoor de individuele prestaties van de leerlingen volledig tot hun recht kunnen komen.
- Wij toetsen de kennis en vaardigheden van leerlingen op het vereiste niveau en zien toetsen als onderdeel van het individuele leerproces.
- Bij de uitvoering en beoordeling van praktijktoetsen vormen beroepshouding en veiligheid een duidelijk herkenbaar deel in de beoordelingscriteria.
- Het PTO-onderbouw is vormgegeven van uit het PTA-bovenbouw. Het PTA-bovenbouw sluit goed aan op het vervolgonderwijs en bedrijfsleven.

1.2 Wettelijke eisen inspectie en toezichtkader

De onderwijsinspectie onderscheidt in het Toezichtkader VO 2013 en waarderingskader de indicatoren. Hieruit valt af te leiden waar wij ons accent op leggen als het over de kwaliteit van ons onderwijs gaat.

Didactisch handelen Kwaliteitsaspect 7: Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

- 7.1 A De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.
- 7.2 A De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.
- 7.3 A De leerlingen zijn actief betrokken.
- 7.4 A De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.
- 7.5 C De leraar hanteert adequate vakdidactische principes.
- 7.6 C De leraar stimuleert de leerlingen tot het leveren van hoge prestaties.
- 7.7 C De leraar stimuleert leerlingen tot denk- en leerstrategieën.

Kwaliteitsaspect 9: De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (Basisondersteuning)

- 9.1 A De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.
- 9.2 A De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.
- 9.3 B De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.
- 9.4 A De school voert de ondersteuning planmatig uit.

Kwaliteitszorg Kwaliteitsaspect 12: De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten.

- 12.1 De school evalueert systematisch de opbrengsten.
- 12.2 De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.

Kwaliteitsaspect 13: De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces.

- 13.1 De school evalueert systematisch het onderwijsproces.
- 13.2 De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.
- 13.3 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.
- 13.4 De school bewaakt de kwaliteit van de sociale veiligheid.
- 13.5 De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijs gericht op de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van leerlingen.

2. De leerlingen

2.1 Wat vinden onze leerlingen van toetsen en beoordelen

Voornemen om te ontwikkelen; via tevredenheidsonderzoeken en gerichte vragenlijsten de mening peilen van de leerlingen over de toetsen die wij geven. Met die gegevens kunnen wij de toetsen verbeteren.

2.2 Portfolio, onderdeel van toetsing?

Bij het portfoliogesprek - waarbij de ouders/verzorgers en de mentor aanwezig zijn- laten we de leerlingen verwoorden hoe zij zich ontwikkelen.

Wij zouden de resultaten van deze portfoliogesprekken meer kunnen betrekken bij het analyseren van de voortgang van de leerlingen.

Uitgebalanceerd toetsbeleid

Het toetsbeleid kan worden opgevat als een samenhangend stelsel van maatregelen en voorzieningen die je als school treft om de kwaliteit van je toetsing en examinering te bewaken en te bevorderen (definitie Onderwijsinspectie). Doel van het toetsbeleid is het kunnen verantwoorden van de wijze van toetsing en het bevorderen, bewaken en borgen van de kwaliteit van toetsing.

Het Technisch College Velsen en het Maritiem College IJmuiden werken aan de kwaliteit en de borging van het schoolexamen en andere toetsinstrumenten. De basis daarvan is een uitgewerkt en gedragen toetsbeleid. Dit toetsbeleid bevordert in school een gemeenschappelijke visie op het schoolexamen en toetsing in het algemeen.

Het streven naar een uitgebalanceerd toetsbeleid is gericht op het inzetten van kwalitatief hoogwaardige toetsen die aansluiten bij het niveau van de leerling en die de determinatie ondersteunen. Het is een voorbereiding op het CE, die vanaf de brugklas ingezet wordt. Het toetsbeleid stimuleert de prestatiegerichtheid van leerlingen en docenten en sluit aan bij het streven naar een optimale prestatie van de individuele leerling.

Bij toetsing wordt onderscheid gemaakt tussen

- (a) diagnostische toetsing, ook wel formatieve toetsing genoemd,
- (b) selectieve toetsing, ook wel aangeduid met summatieve toetsing. In principe kan één toets voor beide doelen worden ingezet.

Diagnostische toetsing

Diagnostische toetsing vindt tussentijds plaats gedurende een onderwijsleerproces. Een diagnostische toets kan zowel schriftelijk als mondeling zijn, voor zowel theorie als praktijk. Het doel van diagnostische toetsing is om te achterhalen in hoeverre leerlingen aan wat beoogd wordt voldoen. Zij krijgen feedback en kunnen vervolgens aan hun zwakke punten gaan werken. De beoordeling kan overgelaten worden aan de leerling zelf of aan een andere leerling.

Selectieve toetsing

Selectieve toetsing is bedoeld om beslissingen te nemen die de onderwijsloopbaan van leerlingen raken, zoals doubleren of overgaan, zakken of slagen. Bij selectieve toetsing is het belangrijk dat een toets valide en betrouwbaar is. Daarnaast is het belangrijk dat de selectieve toets onder bepaalde condities wordt afgenomen en door de docent wordt gecorrigeerd en van een cijfer voorzien.

(Schoolexamensvo.nl)

3. Toetsconstructie

3.1 Kwaliteitseisen

Een goede toets moet voldoen aan verschillende kwaliteitseisen:

- a) Inhoudsvaliditeit: Dekkt de toets de behandelde leerstof, zijn de vragen evenwichtig over de gehele stof verdeeld?
- b) Begripsvaliditeit: Past de toets bij de gestelde onderwijsdoelen? Een toets waarmee men inzicht wil toetsen moet dus geen vragen bevatten waarmee alleen een beroep wordt gedaan op het geheugen en omgekeerd. De leerling zal in staat moeten zijn begrippen toe te passen.
- c) Objectiviteit: Er moet geen discussie zijn over de juiste antwoorden. Deskundigen moeten het daarover met elkaar eens zijn.
- d) Specificiteit: Is een vraag met alleen het gezonde verstand op te lossen, dan deugt de vraag of de toets niet. Er moet verschil zijn tussen de scores van iemand die over het desbetreffende onderwerp onderwijs heeft genoten en iemand die dat niet heeft. Hoe groter dat verschil, des te specifieker is de toets.
- e) Moeilijkheid: De moeilijkheidsgraad van de toets moet passen bij het niveau van de leerlingen. Een te moeilijke of te makkelijke toets geeft geen betrouwbare informatie.
- f) Discriminerend vermogen: De mate waarin een toets onderscheid maakt tussen goede en slechte leerlingen noemt men het discriminerend vermogen. Dit hangt ook af van de moeilijkheid van de vragen. Weinig discriminatie treedt op bij zeer moeilijke of zeer makkelijke vragen.
- g) Betrouwbaarheid: Het toeval mag geen invloed hebben op de toetsresultaten. De lengte van de toets heeft invloed op de betrouwbaarheid. Bij meerkeuzetoetsen met weinig vragen kan het toeval (raden) een rol spelen.
- h) Beschikbare tijd: Voor de leerlingen moet er voldoende tijd zijn om de vragen te beantwoorden. Stress door tijdgebrek vervuult de resultaten.
- i) Motivatie: Is het maken van de toets de moeite waard?

(Slo.nl)

3.2 Toetsvormen

Wij hanteren de volgende toetsvormen op school:

- a) Proefwerk: een proefwerk is een schriftelijke toetsing van een afgeronde hoeveelheid leerstof. Van tevoren moet duidelijk zijn welk deel van de leerstof de leerling moet beheersen en in welke vorm het proefwerk gegeven wordt. Een proefwerk moet minimaal vijf schooldagen van tevoren zijn opgegeven en eveneens vermeld staan in Magister.
- b) Overhoring: een toets over de leerstof van een les of enkele lessen. Een schriftelijke overhoring toetst collectief, een mondelinge overhoring toetst het werk van één of meer leerlingen. Een overhoring mag zowel aangekondigd als onaangekondigd worden afgenomen.
- c) Voortgangstoets: een voortgangstoets is uitsluitend bedoeld om de leerling en de docent inzicht te geven in hoeverre de leerling de leerstof begrepen en geleerd heeft. Deze toets kan ook onverwacht gehouden worden. Resultaten van deze toetsen hoeven niet standaard meegeteld te worden in het resultatenoverzicht. De docent zal hier vooraf duidelijk een afspraak over moeten maken.
- d) Vaardigheidstoetsen:
- e) Luistertoetsen: toets waarbij de leerlingen tijdens of na het beluisteren van geluids- en/of videomateriaal schriftelijke vragen beantwoorden.
- f) Leestoetsen: toets waarbij tekstbegrip getoetst wordt.
- g) Schrijfvaardigheidstoetsen: toets waarbij schrijfvaardigheid getoetst wordt.
- h) Practicumtoets: practicum, waarbij de leerlingen tijdens en/of aansluitend op het practicum de schriftelijke uitwerkingen maken en ter beoordeling inleveren.

Deze toetsen moeten minimaal vijf schooldagen van tevoren zijn opgegeven en eveneens vermeld staan in Magister.

- i) Overige werkvormen/praktische opdrachten die een beoordeling opleveren:
- Eigen onderzoek van één of meerdere leerlingen.
 - Verslag: een geschreven tekst waarin verslag wordt gedaan over door de leerling uitgevoerde activiteiten en/of het invullen van een verslagformulier.
 - Presentatie: een mondelinge voordracht of mediapresentatie.
 - School Schriftelijk Praktijk Examen (SSPE): een toetsvorm voorbereidend op het Centraal Schriftelijk Praktijk Examen (CSPE).

3.3 Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Het Programma van Toetsing en Afsluiting is een schriftelijke vastlegging van alle in het kader van de opbouw van het Schoolexamen door de leerling af te leggen toetsen en te verrichten opdrachten.

Bij het PTA hoort een format voor elk vak. De afspraken, de wettelijke regels en de werkwijze staan beschreven in het Examenreglement.

Belangrijke toetstermen die te maken hebben met het examen zijn:

- Eindexamen: hieronder wordt het Centraal Examen (CE) en het Schoolexamen (SE) gezamenlijk verstaan.
- Centraal Examen: wordt onder verantwoordelijkheid van de Minister afgenomen in de periode april t/m juni. Aan het CE mag pas deelgenomen worden nadat het SE is afgerond. Het CE is een landelijk examen en voor alle scholen gelijk. Het maakt samen met het SE-deel uit van het eindexamen voor, middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (mavo) en de algemene vakken in het voorbereidend beroepsonderwijs. Leerlingen binnen de kader- en basisberoepsgerichte leerweg worden digitaal geëxamineerd. Leerlingen binnen de gemengde leerweg worden schriftelijk geëxamineerd.
- Centraal Schriftelijk Praktijk Examen (CSPE): het landelijk praktijkexamen, onderdeel van het CE.
- Handelingsdeel: bestaat uit opdrachten voor de leerling waaraan geen cijfers worden toegekend. De docent stelt vast of de opdrachten binnen het handelingsdeel naar behoren zijn uitgevoerd. Het voldoen aan de handelingsdelen is een voorwaarde voor deelname aan het Centraal Examen.
- Profielwerkstuk): een uit te voeren grote praktische onderzoeksopdracht, waarbij een of meer vakken betrokken zijn. Het sectorwerkstuk wordt beoordeeld met onvoldoende, voldoende of goed. Als voorwaarde voor deelname aan het Centraal Examen moet het sectorwerkstuk uiteindelijk minimaal met voldoende zijn beoordeeld.

De examencommissie is de commissie die vaststelt of een leerling voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een diploma. Zie verder het examenreglement.

3.4 Programma van Toetsing voor de Onderbouw (PTO)

Het Programma van Toetsing voor de Onderbouw is een afgeleide van het PTA, maar dan gericht op de onderbouw. Het betreft hier een schriftelijke vastlegging van alle af te nemen toetsvormen in leerjaar 1 en 2, welke niet onderdeel zijn van het genoemde PTA. Het PTO zal schooljaar 2018-2019 ontwikkeld worden.

3.5 Kwaliteitsborging

Op het Technisch College Velsen en het Maritiem College IJmuiden zorgen we ervoor dat onze toetsing voldoet aan hoge kwaliteitseisen, die gesteld worden aan toetsen en examens.

Na een voldoende aantal afnames van de toetsen voeren we een extra kwaliteitscontrole uit in de vorm van een statistische analyse. Op deze manier kunnen we de moeilijkheid en betrouwbaarheid van een toets berekenen, de kwaliteit van de individuele items bepalen en de toets daarop aanpassen wanneer dat nodig blijkt.

De doorlopende leerlijn van het betreffende vakgebied wordt door de sectie vastgesteld en bewaakt. Alle toetsvormen worden door de gehele sectie vastgesteld en van beoordelingsnormering en cesuur voorzien. Het voornemen is om per rapportperiode de behaalde resultaten te analyseren.

De directie legt samen met de sectie een prestatieafspraken vast voor de te behalen resultaten om de kwaliteit van het schoolexamen te borgen en een goede aansluiting te hebben op het CSPE en CE, zodat het verschil tussen het eindcijfer van het SE en het CE kleiner is dan 0,5.

3.6 Planning en afspraken

Uitwerking volgt in 2018 2019

Overige afspraken op een rijtje

- Het schooljaar bestaat uit tijdvakken van ca. twaalf weken. Na ieder tijdvak volgt een rapport.
- Voor de leerjaren 1 t/m 3 zijn er drie rapporten. Iedere twaalf weken leveren de verschillende vakken tenminste drie cijfers, waaronder minimaal één proefwerk. De teamvoorzitter bewaakt dit proces.
- Weging van de verschillende toetsvormen staan opgenomen in het PTA/PTO.
- Bij de beoordeling wordt gebruik gemaakt van cijfers met één decimaal achter de komma.
- Per schooljaar is er sprake van een voortschrijdend gemiddelde van alle tot dan toe behaalde cijfers, waarbij de bijbehorende wegingsfactoren zijn gehanteerd.
- Als een leerling absent is ten tijde van een toets, is hij/zij zelf verantwoordelijk voor de afspraak van het inhaalmoment en dient zich binnen vijf schooldagen bij de docent te melden.
- Overschrijding van de tijdslimiet: dit item wordt nog aangepast. De teamleider beslist hierover.
- Het laagste cijfer dat toegekend kan worden is een 1,0 (voor gemaakt werk).
- De onderbouw kent geen herkansingsregeling. In zeer uitzonderlijke gevallen kan de teamleider hier een uitzondering op maken. Voor de bovenbouw is vastgelegd in het PTA welke toetsen herkanst mogen worden en hoeveel toetsen herkanst mogen worden.
- Het is belangrijk dat de lay-out van de verschillende toetsen een maximale herkenbaarheid voor de leerling heeft. Bij eigen werk gebruiken we lettertype Arial punt11. De regelafstand van een invulblad is tenminste anderhalf.
- Het nakijken van toetsen dient in principe binnen tien schooldagen rond te zijn. Binnen dezelfde termijn geeft hij/zij hun de gecorrigeerde toets ter inzage en bespreekt hij deze met hen. De gescoorde resultaten dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen deze tien schooldagen, ingevoerd te worden in Magister.
- In weken, waarin les wordt gegeven volgens rooster, mogen per dag per klas ten hoogste twee toetsen worden afgenomen, waaronder niet meer dan één opgegeven toets. Verder mogen in de onderbouw per klas per week maximaal vier opgegeven toetsen worden afgenomen. In de bovenbouw mogen maximaal vijf opgegeven toetsen per klas per week worden afgenomen. Overhoringen vallen buiten deze regel.
- Per dag wordt in beginsel maximaal één toets van één van de vreemde talen afgenomen.
- De opgegeven leerstof dient uiterlijk drie schooldagen voor de toets te worden afgerond. De docent dient op verzoek van de leerlingen in de les tijd vrij te houden voor beantwoording van vragen over de te bestuderen stof.
- Onregelmatigheid onderbouw: als een leerling zich schuldig maakt aan onregelmatigheid, zoals fraude of ongeoorloofde afwezigheid bij een toets, kan de docent in samenspraak met de teamvoorzitter gepaste maatregelen nemen, zoals het toekennen van het cijfer één voor de toets of het laten maken van een nieuwe toets.

- Onregelmatigheid bovenbouw: is beschreven in het examenreglement.

3.7 Regelgeving en afspraken dyslexie

De onderstaande afspraken zijn schoolafspraken. Wanneer een leerling deelneemt aan een toets (dit is ook een PTA-toets) van het landelijk examen, dan geldt de wettelijke regeling.

Dyslectische leerlingen kunnen aanspraak maken op de hieronder genoemde faciliteiten als zij beschikken over een dyslexieverklaring.

- a. Vergroot lettertype en duidelijke lay-out van teksten. Bij eigen werk wordt Arial punt 13 gebruikt en regelafstand anderhalf. Bij methodegeboden toetsen, die niet aan te passen zijn, wordt afgesproken een vergroting te gebruiken als de leerling daar baat bij heeft;
- b. extra tijd bij opdrachten en toetsen conform het PTA;
- c. minder opgaven bij toetsen;
- d. niet of minder zwaar meetellen van spellingfouten;
- e. mondeling toetsen (bij idioom);
- f. gebruik van hulpmiddelen zoals laptop, spellingcorrectie, readingpen, is toegestaan.

3.8 Analyse en aanpassing

Vraagt nadere uitwerking

3.9 Analyse van de toets en de resultaten

Vraagt nadere uitwerking